

Hírlevél 2009/29.
www.sinkatax.hu

2010-ben is változik az SZJA-törvény...

A 2009. évi LXXVII. törvény 2009. július 9-től hatályos (a Magyar Közlöny 95. számában, 2009. július 8-án történt meg a kihirdetése) a 2010. évre vonatkozó személyi jövedelemadó változásokat is tartalmazza. Természetesen ez még nincs kőbe vésve, biztos, hogy számíthatunk még a jövő évet érintő módosításokra. A jövő év adótervezését azonban már a most ismert információkkal is elkezdhetjük.

Adótábla

Az összevont adóalapot képező jövedelmek után a fizetendő adó:

- 5.000.000 forintig 17%
- 5.000.001 forinttól
850 ezer forint és az 5.000.000 forintot meghaladó rész 32%-a

„Bruttósítás”, azaz az összevont adóalap és a számított adó számítása

2010-ben olyan jövedelem kategóriákat is figyelembe kell majd vennünk az összevont adóalapban, amelyeket korábban nem. Azaz, az összevont adóalapba tartozik az adóévben adókötelezettség alá eső valamennyi önálló, nem önálló tevékenységből származó, valamint egyéb bevételből megállapított jövedelem mellett jövőre része az összevont adóalapnak az átalányadózást választó egyéni vállalkozó, illetve mezőgazdasági őstermelő bevételéből az *átalányban megállapított jövedelem*, továbbá az *adóalap-növelő összeg* is.

Ebben az összefüggésben adóalap-növelő összegnek minősül az összevont adóalapba tartozó jövedelmek után a társadalombiztosítási járulék általános mértékével (a Tbj.tv. szerint ez 27%) megállapított összeg. Az adóterhet nem viselő járandóságok utáni tb-járulékot nem kell itt figyelembe venni. Az adóalap-növelő összeg kategóriájába tartozik továbbá az az egészségügyi hozzájárulás is, amely biztosítási kötelezettség hiányában terheli az összevont adóalapba tartozó jövedelmet (arról a

hozzájárulásról van szó, amely az Eho. tv. szerint jelenleg 11%, de jövőre 27% lesz).
A fent említett tételeket együttesen *adóalap-kiegészítésnek* nevezi az adótörvény.

Nézzünk erre egy példát!

A magánszemély éves bérjövödelme 2.000.000,-Ft. Továbbá megbízási díjként kapott 20.000,-Ft-ot, melyből az adóalapot képező összeg – 10%-os költségátalány figyelembevételével 18.000,-Ft. Ez kevesebb, mint a minimálbér 30%-a, így a megbízási díj nem eredményezett biztosítási kötelezettséget, százalékos egészségügyi hozzájárulás terheli a kifizetést. A tb-járulék és a százalékos eho mértéke 27%.

A példánkban szereplő magánszemély összevont adóalapba tartozó jövedelme - az adóalap-kiegészítéssel együtt -, tehát:

● munkabér	2.000.000,-Ft
● munkabér tb-járuléka (27%)	540.000,-Ft
● megbízási díj	18.000,-Ft
● megbízási díj utáni százalékos eho (27%)	4.860,-Ft
Összesen:	2.562.860,-Ft

Ha példabeli emberünk *nyugdíjas* - tételezzük fel, hogy éves nyugdíja 1.200.000,-Ft-
, akkor a helyzet a következő lesz:

● munkabér	2.000.000,-Ft
● munkabér tb-járuléka (27%)	540.000,-Ft
● megbízási díj	18.000,-Ft
● megbízási díj utáni százalékos eho (27%)	4.860,-Ft
● adóterhet nem viselő járandóság	1.200.000,-Ft
Összesen:	3.762.860,-Ft

Az adóterhet nem viselő járandóságot ugyanis nem kell megnövelni – az új szakszóval élve „felbruttósítani” - a tb-járulékkal.

Az adóterhet nem viselő járandóságokat a kifizetésük (juttatásuk) időpontja szerint kell adóalapként figyelembe venni.

Fontos, hogy az adóalap-kiegészítés összegét az adóbevallásban (vagy a munkáltatói elszámolásban) attól függetlenül kell számolni – beállítani a bevallásba- , hogy az adóelőleg megállapítása során milyen összegben vették azt figyelembe. Tehát – maradva a fenti számoknál - , ha emberünk munkaadója a 2.000.000,-Ft munkabér adóelőlegének számításakor mondjuk 500.000,-Ft vagy esetleg 560.000,-Ft adóalap-

kiegészítéssel számolt, akkor is az 540.000,-Ft-ot kell a bevallásban figyelembe venni.

Fentieket összefoglalva az összevonandó jövedelmet, adóalap-kiegészítés címén 27 százalékkal kell növelni.

A számított *adót* az alábbi tételek *csökkentik*:

- adójóváírás,
- az adóterhet nem viselő járandóságok adója,
- az adóévi összevont adóalap részét képező, a magánnyugdíjpénztár által a kedvezményezett részére teljesített, nyugdíjszolgáltatásnak nem minősülő kifizetés összegére az adótábla szerinti legmagasabb adókulccsal (32%) megállapított adó 50%-a,
- a külföldön megfizetett adó beszámítására vonatkozó szabályok szerint megállapított összeg.

Az adójóváírás

Az adójóváírás alapja továbbra is a bérjövedelem, és továbbra is megállapít az SZJA-törvény jogosultsági határt.

Az adójóváírás összege az adóévben megszerzett bér és az arra tekintettel megállapított adóalap-kiegészítés együttes összegének 17 százaléka, de legfeljebb jogosultsági hónaponként 15.100,-Ft, feltéve, hogy a magánszemély összes jövedelme az adóévben nem haladja meg a 3.188.000,-Ft-ot. Ha az érintett összes jövedelme meghaladja ezt a határt, akkor – a már ismert logika szerint- az adójóváírás éves összegének csökkentett összege vehető figyelembe. Azaz a jogosultsági határt meghaladó jövedelemrész 12%-át le kell vonni az adójóváírás éves összegéből ($15.100 \cdot 12 = 181.200$), és a fennmaradó rész számolható el adójóváírás címén. Ez azt jelenti, hogy az adójóváírás 4.698.000,-Ft összes jövedelemnél fogy el.

Jogosultsági hónapnak továbbra is az a hónap számít, amelyre a magánszemélyt az adóévben bér illette meg.

Az a hónap, amelyben többször vagy több kifizetőtől illette meg bér a magánszemélyt, egy jogosultsági hónapnak számít. Egy adóévben legfeljebb 12 jogosultsági hónappal számolhatunk.

Vizsgáljuk meg ezt ismét a fenti példánkban szereplő, nyugellátásban is részesülő munkavállalónk adatain keresztül!

- Az összevont adóalapba tartozó jövedelem számított adója (az adóterhet nem viselő járandóságra eső adó levonásával) 435.540,-Ft
 - az összes jövedelem és a jogosultsági határ különbsége (3.762.860-3.188.000=) 574.860,-Ft
 - az éves szinten, 12 hónapra járó adójóváírás 181.200,-Ft,
- mivel a munkabér 17%-a több, mint $15.100 \cdot 12$, és ez utóbbi az elszámolható maximum,
- az adójóváírást a jövedelemhatár túllépése miatt 574.860,-Ft 12%-a, azaz 68.983,-Ft csökkenti. Így az e jogcímen az adóból levonható összeg ($181.200 - 68.983 =$) 112.217,-Ft.
 - fizetendő adó tehát ($435.540 - 112.217 =$) 323.323,-Ft.

Külföldön megfizetett adó beszámítása

Amennyiben a külföldről származó jövedelem olyan országból származik, amellyel Magyarországnak van a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezménye, és ez a külföldön megfizetett adó beszámítását írja elő – azaz nem adóterhet nem viselő járandóságként vonja ki az adóztatás alól - , akkor a számított adót csökkenti a jövedelem után külföldön megfizetett adó 90%-a, de legfeljebb e jövedelemre az átlagos adókulcs szerint eső adó. Az átlagos adókulcs azt jelenti, hogy a számított adót elosztjuk az összevont adóalappal. A százalékban kifejezett eredményt két tizedesre kerekítve kell meghatározni.

Például: a magánszemély belföldről származó, összevont adóalapba tartozó bér jövedelme adóalap-kiegészítéssel együtt 4.680.000,-Ft. Az adóévben külföldön dolgozott két hónapot, az ott keresett jövedelme forintba átszámítva 1.600.000,-Ft. Külföldön levont adó 304.000,-Ft.

Magyarország és az érintett ország közt van a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény, amely szerint a külföldön megfizetett adót be kell számítani a Magyarországon e jövedelmet terhelő adóba.

Első lépésként kiszámítjuk az érintett személy belföldi és külföldi jövedelmének együttes összegére - ez 6.280.000,-Ft - az adótábla szerint eső adót: ez 1.259.600,-Ft.

Az átlagos adókulcs ennek megfelelően $(1.259.600 / 6.280.000 \cdot 100 =)$ 20,06%

A külföldi jövedelmet terhelő, átlagos adókulccsal számított adó $(1.600.000 \cdot 0,2006 =)$ 320.960,-Ft. Ez az összeg két okból nem vonható le teljes egészében az adókötelezettségből. Egyrészt azért, mert meghaladja azt az összeget,

amelyet külföldön adóként megfizetett az illető. Másrészt a 90%-os korlát érvényesülése miatt, mivel a külföldön megfizetett adónak legfeljebb 90%-a vehető figyelembe. A számított adót tehát $(304.000 * 0,9 =)$ 273.600,-Ft csökkenti az egyezmény alapján.

(A következő Hírlevélben az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezményekkel folytatjuk!)

A jó számlatükör titkai

Számlatükörünk összeállítása során az egyik alapvető kérdés az, hogy milyen mélységben, részletezettségben nyissuk meg a szükséges főkönyvi számlákat, indokolt-e alszámlák alkalmazása is az adott esetben.

Az egyik nagyon fontos döntési szempont e kérdésben az, hogy mit tud az az ügyviteli szoftver amit használunk, illetve ezzel párhuzamosan milyen igényeket támaszt elénk az adott cég könyvelése az adótörvények és a számviteli törvény kapcsán, illetve a tulajdonosok mely egyéb információkra tartanak igényt (például egy adott nyersanyag felhasználásának értékét szeretnék folyamatosan nyomon követni) . Mérlegelnünk kell tehát - néhány szempontot kiemelve - az alábbiakat:

- szoftverünk csak a főkönyvi nyilvántartások vezetésére képes, vagy van-e -például – tárgyi eszköz modulja is,
- képes-e a program a vevők, szállítók folyószámláit kezelni, a folyószámla összerendelések automatikusan történnek-e, illetve egyáltalán van-e ilyen lehetőség a programban,
- paramétereztető-e az áfa-bevallás sorainak megfelelően.

Például, ha a szoftvernek nincs tárgyi eszköz modulja, de a könyvelt cégnek nincs sok tárgyi eszköze, akkor érdemes a főkönyvi számlákat alszámlákra bontani. Ez megkönnyíti az egyeztetést a nyilvántartással, amit vezethetünk kézi kartonokon, illetve Excel táblában.

Például a cég tevékenysége az, hogy irodákat és lakásokat ad bérbe:

- 1231 Virág u.-i irodaház,
- 1232 Boróka u.-i lakások,
- 1233 Gyöngyvirág sétány, lakások,
- 1234 Sopron u.-i irodaház

Fentiekkel természetesen nem feleltünk meg a tárgyi eszköz nyilvántartással szembeni követelményeknek, mint például a számviteli törvény szerinti és a társasági adótörvény szerinti értékcsökkenés elkülönített kimutatása, a ráaktívások, üzembe helyezések, maradványértékek nyilvántartása, de az alszámlákra bontás nagyon sokat segíthet az év végi egyeztetéseknél. Számlánként azonban a kb. 10 alábontáson túl további bontásokat már nem javasolnánk.

Ha a cégnél sok a tárgyi eszköz, akkor a fentiek szerinti bontás egyrészt kezelhetetlen mennyiségűvé teszi a főkönyvi számlákat, másrészt már nem segíti az analitikával való egyeztetést, a számlák mennyiségével egyenes arányban nő a hibalehetőség is.

Az is előfordulhat, hogy a főkönyvi számlák alszámlákra való bontása kiválthat egy analitikát is. Például egy vállalkozás – egy kis létszámú cégről van szó – mindig egyazon személynek ad ki elszámolásra előleget, a cég beszerzéseinek intézésére.

Ekkor a 3611Munkavállalóknak folyósított előlegek alszámla egyben az analitika szerepét is betöltheti. Természetesen a ki- és befizetéseket ekkor is szabályosan bizonylatolni kell.

Ha a vállalkozás vevőköre állandó, törzsvevőkből áll - ez ritka manapság-, akkor a 311 Vevők főkönyvi számla is tovább bontható alszámlákra, például:

- 31101 Szabó és Fia Kft,
- 31102 Üzlet 2000 Bt,
- 31103 Kovács és Kovács Bt,..

Ugyanezt lehet a szállítókra is alkalmazni.

Ha a fentiek szerint kezelendő vevők száma nem sok (kb. 20 alatti), és könyvelési programunk nem tudja ütköztetni a folyószámlákat, azaz a követeléseket és a befizetéseket szembe állítani egymással, akkor e megoldás nagyban segíti az egyeztetést.

Persze e megoldás is kezelhetetlenné teheti a főkönyvi kivonatot, illetve a számlatükört, ha nagyon sok a vevő (szállító). Kezdő könyvelő koromból emlékszem még arra a megoldásra, hogy minden egyes vevő saját alszámla-kódot kapott. Azaz a 311 Vevők számla soron következő alábontásának megfelelő számot, mint a fenti példában a Kovács és Kovács Bt a 03-as. A számokat - akkoriban még lehetett ehhez szükséges formanyomtatványt kapni - egy lottószelvényhez hasonló kartonlap tartalmazta, minden kis négyzetében növekvő sorrendben a számok, 1-től – ha jól emlékszem – 100-ig. Ha a kontírozó könyvelők munka közben új vevőre akadtak – akit nem találtak az egyre terjedelmesebb számlatükörben – adtak neki egy kódot, a kis karton alapján soron következőt, majd bejelölték egy x-szel a frissen kiadott számot. A könyvelést végző kollégánál pedig könyveléskor nyitott egy új, megfelelő számlát. Legközelebb a még be nem ikszelt számok közül lehetett újat kiadni.

Nos fentieknek köszönhetően a vállalatnál irgalmatlan mennyiségű vevőszámla szerepelt a számlatükörben is, ami embert próbálóvá tette a kontírozást és legkevésbé sem szolgálta az egyeztetés céljait. A megnyitott számlák mennyiségének köszönhetően sajnos előfordult, hogy egy vevő többször is új számot kapott, ennek megfelelően befizetései sem arra a számlára kerültek, ahová a követelésünket eredetileg rögzítettük. Természetesen ekkora mennyiségnél már a kézzel vezetett analitika sem volt egy „leányálom”. A megoldás végül egy új szoftver beszerzése volt, amely képes volt a folyószámlák megfelelő kezelésére a számlák alábontása nélkül is...

Az áfa-analitika is kényes pontja a könyvvitelnek, így hatása van a számlatükörré is. Például a közösségen belüli beszerzések és értékesítések negyedéves összesítőjével kapcsolatban fontos, hogy szoftverünk képes-e EU-s adószámos listát készíteni vagy

sem. Ha nem, akkor sajnos ezt „kézi” nyilvántartással kell megoldanunk, vagy - kezelhető mennyiségű partner esetében a főkönyvi számlák alábontásával, Például:

- 45421 Dimitrisz and Son EL09.....

Egyes programok paraméterezése - manapság már ritkán találkozni ilyenekkel, jó magam kb. 10 éve nem láttam ilyen programot, de attól még akadhat itt-ott - nem teszi lehetővé a könyvelés során az áfa kulcsenkénti bontásban való rögzítést, illetve ennek megfelelő listázást. Ez probléma az áfa-analitika készítése során, ahol az áttekinthetőség nagyon fontos. A cég számára is, de mindannyian találkoztunk már adóellenőrrel... Szóval ők nem szeretik a nem azonnal egyértelmű nyilvántartásokat...

Az áfa-kulcs változása is problémát okozhat a paraméterezés kapcsán. Ha a program a könyvelési tétel rögzítése során nem firtatja az áfa-kulcsot, hanem az adó alapját és az általunk megadott összegű adót rögzíti, akkor szükségünk lehet a főkönyvi számlák bontására is, például:

- 46611 Beszerzések előzetesen felszámított általános forgalmi adója, 20%
- 46612 Beszerzések előzetesen felszámított általános forgalmi adója, 25%.

Legközelebb azt vizsgáljuk meg, mikor hasznos az, ha a számlákat nem megbontjuk, hanem ellenkezőleg, összevonjuk!

A Hírlevél következő számában erről lesz szó!